

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

4 октомври 2012 година *

„Социална сигурност — Определяне на приложимото законодателство — Регламент (ЕИО) № 1408/71 — Член 14, параграф 2, буква б) — Лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки — Последователни трудови договори — Работодател, установен в държавата членка по обичайното пребиваване на работника — Дейност като заето лице, извършвана изключително в други държави членки“

По дело C-115/11

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Sąd Apelacyjny — Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie (Полша) с акт от 15 декември 2010 г., постъпил в Съда на 2 март 2011 г., в рамките на производство по дело

Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe sp. z o.o.

срещу

Zakład Ubezpieczeń Społecznych,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J. N. Cunha Rodrigues, председател на състав, г-н A. Rosas, г-н A. Ó Caoimh (докладчик), г-н Ал. Арабаджиев и г-н C. G. Fernlund съдии,

генерален адвокат: г-н J. Mazák,

секретар: г-жа R. Šereš, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 29 февруари 2012 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe sp. z o.o., от W. Barański, адвокат,
- за Zakład Ubezpieczeń Społecznych, от г-н J. Czarnowski и г-н M. Drewnowski, radcowie prawni,
- за г-н W. Kita, от W. Barański, адвокат,
- за полското правителство, от г-н M. Szpunar както и от г-жа A. Siwek-Ślusarek и г-жа J. Fałdyga, в качеството на представители,

* Език на производството: полски.

- за белгийското правителство, от г-жа М. Jacobs и г-жа L. Van den Broeck, в качеството на представители,
- за германското правителство, от г-н Т. Henze и г-н J. Möller, както и от г-жа А. Wiedmann, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от г-н V. Kreuschitz и г-жа М. Owsiany-Hornung, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 май 2012 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 14, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен и актуализиран с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 година (ОВ L 28, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 35 и поправка в ОВ L 32, 2008 г., стр. 31), изменен с Регламент (ЕО) № 1992/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година (ОВ L 392, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 288, наричан по-нататък „Регламент № 1408/71“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на спор между дружеството Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe Sp. z o.o. (наричано по-нататък „Format“) в присъствието на едно от неговите заети лица, г-н Kita, от една страна, и Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Социалноосигурителен институт, наричан по-нататък „ZUS“), от друга страна, във връзка с определянето на законодателството, приложимо към г-н Kita по смисъла на този регламент.

Правна уредба

- 3 Съгласно съображение 6 от Регламент № 1408/71 разпоредбите за координация трябва да гарантират, че работниците, които се движат в рамките на Европейската общност, лицата на тяхна издръжка и преживелите ги лица запазват придобитите права и предимства и такива, които са в процес на придобиване.
- 4 Съгласно съображение 7 от този регламент тази цел трябва да се постигне по-конкретно чрез сумиране на всички периоди, които се вземат под внимание съгласно различните национални законодателства с оглед придобиване и запазване на правото на обезщетения.
- 5 От съображение 8 от този регламент следва, че той има за цел по отношение на заинтересуваните лица по принцип да се прилага схемата за социална сигурност само на една държава членка, за да се избегнат припокриването на приложимите национални законодателства, и по-специално усложненията, които биха могли да произтекат от това.
- 6 Член 1, буква з) от Регламент № 1408/71 предвижда, че за целите на този регламент „пребиваване“ означава „обичайното пребиваване“.

- 7 В дял II от този регламент, озаглавен „Определяне на приложимото законодателство“, е включен член 13, който под заглавие „Общи правила“ гласи:

„1. [При спазване на] членове 14в и 14е, лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една-единствена държава членка. Това законодателство се определя в съответствие с разпоредбите в настоящия дял.

2. „[При спазване на] разпоредбите на членове от 14 до 17:

а) лице, което е заето на работа на територията на една държава членка, е подчинено на законодателството на тази държава, дори и ако пребивава на територията на друга държава членка, или ако седалището или мястото на стопанска дейност на предприятието или лицето, което го е наело на работа, се намира на територията на друга държава членка;

[...]

е) лице, за което престане да бъде приложимо законодателството на дадена държава членка, без за него да стане приложимо законодателството на друга държава членка в съответствие с някое от правилата по предходните алинеи или в съответствие с предвидените в членове от 14 до 17 изключения или особени разпоредби, е подчинено на законодателството на държавата членка, на чиято територия пребивава единствено съгласно разпоредбите на това законодателство“.

- 8 Под заглавие „Особени правила, приложими за други лица, освен моряците, които са наети на платена работа“ член 14 от Регламент № 1408/71 предвижда:

„Разпоредбите на член 13, параграф 2, буква а) се прилагат при съблюдаване на следните изключения и обстоятелства:

1) а) Лице, което е заето на работа на територията на държава членка от предприятие, в което обичайно работи, и което е командировано от това предприятие на територията на друга държава членка да извършва работа там за въпросното предприятие, продължава да бъде подчинено на законодателството на първата държава членка, при условие че очакваната продължителност на въпросната работа не превишава 12 месеца и че лицето не е изпратено да замести друго лице, чийто срок на командироване е изтекъл;

[...]

2) Лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки, е подчинено на законодателството, което се определя по следния начин:

а) лице, което е член на екипажа на предприятие, което за своя или за чужда сметка извършва услуги по международен железопътен, автомобилен, въздушен или речен превоз на пътници или стоки, и чието седалище или място на стопанска дейност се намира на територията на държава членка, е подчинено на законодателството на последно споменатата държава при следните ограничения: [...]

б) лице, различно от посоченото в буква а), е подчинено на:

і) законодателството на държавата членка, в която пребивава, ако отчасти упражнява дейността си на тази територия, или ако работи за няколко предприятия или няколко работодатели, чиито седалища или места на стопанска дейност се намират на територията на различни държави членки;

- ii) законодателството на държавата членка, на чиято територия се намира седалището или мястото на стопанска дейност на наелото го на работа предприятие или физическо лице, ако лицето не пребивава на територията на нито една от държавите членки, в които упражнява дейността си“.
- 9 Сумирането, споменато в съображение 7 от Регламент № 1408/7, е предвидено по-специално в член 10 а, параграф 2 и в членове 18, 38, 45, 64 и 72 от него.
- 10 Съгласно член 12а, точки 2 и 4 от Регламент (ЕИО) № 574/72 Съвета от 21 март 1972 година относно определяне на реда за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71, изменен и актуализиран с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 година (ОВ L 28, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 35), изменен с Регламент № 311/2007 на Комисията от 19 март 2007 г. (ОВ L 82, стр. 6), органите на компетентната държава по смисъла на Регламент № 1408/71 са длъжни да предоставят на лице, което обичайно е заето на територията на две или повече държави членки съгласно член 14, параграф 2, буква б) от този последен регламент, удостоверение, в което се посочва, че лицето е подчинено на законодателството на посочената компетентна държава членка.
- 11 Това удостоверение, чийто образец е предвиден в Решение № 202 на Административната комисия на Европейските общности за социалната сигурност на работниците мигранти от 17 март 2005 година относно образците на формулярите, необходими за прилагането на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 на Съвета (Е 001, Е 101, Е 102, Е 103, Е 104, Е 106, Е 107, Е 108, Е 109, Е 112, Е 115, Е 116, Е 117, Е 118, Е 120, Е 121, Е 123, Е 124, Е 125, Е 126 и Е 127) (ОВ L 77, стр. 1), е общоизвестно под наименованието „формуляр Е 101“ или „удостоверение Е 101“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 12 От акта за преюдициално запитване става ясно, че дружеството Format, чието седалище се намира във Варшава (Полша), развива дейност в качеството на подизпълнител в строителния сектор в няколко държави членки. През 2008 г. то участва едновременно в 15—18 строителни проекта в пет или шест държави членки. Modus operandi на Format е бил да наема набиран в Полша персонал с цел да го командирова на строителни обекти, намиращи се в процес на осъществяване в различните държави членки, в зависимост от нуждите на дружеството и естеството на работата, която трябва да се извършва.
- 13 Работник, който е трябвало да бъде пренасочен към друг строителен обект, получава заповед за командироване. При прекратяване на договора за строителство и липса на работа за този работник, той се връща в Полша, като през това време или се ползва от неплатен отпуск, или трудовият му договор се прекратява. По принцип работникът трябвало да извършва дейност в страните от Европейския съюз.
- 14 Според констатациите на запитващата юрисдикция през периодите, разглеждани в делото по главното производство, мястото на „пребиваване“ на г-н Kita по смисъла на член 1, буква з) от Регламент № 1408/71 остава в Полша.
- 15 Трикратно г-н Kita е бил наеман на работа от Format на пълно работно време, въз основа на срочни трудови договори.
- 16 Първият срочен трудов договор е бил сключен за периода от 17 юли 2006 г. до 31 януари 2007 г. и е продължен с допълнителен договор до 22 декември 2007 г. При все това този договор е бил прекратен на 30 ноември 2006 г. В него като месторабота са посочени „експлоатационни и строителни обекти в Полша и на територията на Европейския съюз (Ирландия, Франция,

Великобритания, Германия, Финландия), съобразно инструкциите на работодателя“. По силата на този договор г-н Kita е работил само във Франция. В приложение на член 14, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71 ZUS е издал на г-н Kita удостоверение E 101 относно законодателството, приложимо за периода от 17 юли 2006 г. до 22 декември 2007 г. След прекратяването на договора на 30 ноември 2006 г. удостоверението е било изменено, така че да обхване периода от 17 юли до 30 ноември 2006 г.

- 17 Вторият срочен трудов договор е бил сключен за периода от 4 януари 2007 г. до 21 декември 2008 г. Мястото на работа е било посочено по същия начин като в първия договор. В рамките на втория договор г-н Kita е работил във Франция. В приложение на същите разпоредби както за първия договор ZUS е издал на г-н Kita удостоверение E 101 за периода от 4 януари 2007 г. до 21 декември 2008 г. От 22 август 2007 г. до 31 декември 2007 г. г-н Kita не е бил в състояние да работи поради заболяване и този договор е бил прекратен на 5 април 2008 г. Ето защо ZUS е изменил удостоверението E 101, така че то да обхване периода от 4 януари до 22 август 2007 г.
- 18 С решение от 23 юли 2008 г., адресирано до Format и г-н Kita (наричано по-нататък „оспорваното решение“), основавайки се на полското законодателство и на член 14, параграф 1, буква а) и член 14, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71, ZUS отказва да издаде удостоверение E 101 относно приложимото законодателство, в което да потвърди, че в периодите от 1 януари 2008 г. до 21 декември 2008 г. и от 1 януари 2009 г. до 31 декември 2009 г. г-н Kita е попадал в приложното поле на полската схема за социална сигурност. Според това решение г-н Kita не е бил „лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки“ по смисъла на член 14, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71, а заето лице, командировано в зависимост от положението на работодателя.
- 19 На 24 юли 2008, след приемане на оспорваното решение е сключен трети договор за периода от 30 юли 2008 г. до 31 декември 2012 г., в който е посочено същото място на работа като в двата предишни договора. С допълнително споразумение към договора от 24 юли 2008 г. обаче е уточнено, че мястото на работа било атомната централа в Olkiluoto във Финландия. След като е работил във Финландия, г-н Kita получава неплатен отпуск от 1 ноември 2008 г. до 30 септември 2009 г. На 16 март 2009 г. трудовият договор е прекратен по взаимно съгласие между страните.
- 20 С решение от 12 февруари 2009 г. Sąd Okręgowy — Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie (Районен съд — Съд по социална сигурност във Варшава) отхвърля жалбата на Format срещу спорното решение въз основа на това, че не били налице условията да се приеме, че работникът е бил командирован по реда на член 14, параграф 1, буква а) от Регламент № 1408/71, тъй като Format не извършвало своята дейност основно в държавата, в която се намирало неговото седалище. Тази юрисдикция приема също, че г-н Kita не е бил обичайно зает на работа на територията на две или повече държави членки, а че за период от няколко месеца или за повече от 10 месеца той е работил постоянно на територията на една-единствена държава членка (най-напред Франция, а след това Финландия), което означавало, че спрямо него се прилагало общото правило за координиране, според което подлежащото на прилагане законодателство се определя чрез позоваване на принципа на мястото на упражняване на трудовата дейност.
- 21 Както Format, така и г-н Kita подават апелативна жалба до запитващия съд срещу решението от 12 февруари 2009 г.
- 22 Format твърди, че схемата, в рамките на която неговите работници извършват дейност, е тази по член 14, параграф 2, буква б), подточка ii) от Регламент № 1408/71, който не предвижда задължително да е налице заетост на територията на две или повече държави членки в рамките на един и същ период и в който изобщо не са споменати каквито и да било референтни периоди или честотата, с която дадено заето лице сменя мястото на работа или преминава границата.

- 23 Г-н Kita изтъква същия довод, като в своята жалба твърди, че прилагането на съдържащото се в член 14, параграф 2, буква б), подточка ii) от Регламент № 1408/71 правило е уместно в неговото положение, тъй като той винаги е бил „обичайно зает на работа на територията на повече от две държави членки“ в рамките на своето трудово правоотношение с Format, тоест по силата на договори, сключени за дейности, които трябвало да бъдат извършвани на територията на шест държави членки, макар и досега да са били изпълнявани на територията само на две държави членки (Франция и Финландия). Освен това, дори ако трябвало г-н Kita да се премести на работа на строителен обект в Полша, член 14, параграф 2, буква б), подточка i) от посочения регламент също бил приложим.
- 24 Запитващата юрисдикция счита, че понятието „лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки“ по член 14, параграф 2, буква б), подточка ii) от Регламент № 1408/71, не еднозначно.
- 25 При тези обстоятелства Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:
- 1) Обстоятелството, че член 14, параграф 2 от Регламент [1408/71] се прилага по отношение на „лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки“ — като в буква б) от същата разпоредба допълнително се пояснява, че това е различно от посоченото в буква а) лице, — означава ли, че ако лицето в конкретния случай е заето по трудово правоотношение при един-единствен работодател,
 - а) то следва да се счита за такова лице, при положение че поради естеството на заетостта си работи по едно и също време (едновременно), включително и през относително кратки периоди, в няколко държави членки и във връзка с това често прекосява държавни граници,и че също така
 - б) то следва да се счита за такова лице, ако в рамките на едно-единствено трудово правоотношение е задължено да работи трайно (обичайно) в няколко държави членки, включително в държавата, в която пребивава постоянно, или в няколко държави членки, сред които не е държавата членка на неговото постоянно пребиваване,било без да се взема предвид продължителността на последователните периоди, през които това лице изпълнява задълженията си в отделните държави членки, и продължителността на прекъсванията между тези периоди, било с ограничена продължителност?
 - 2) В случай че Съдът отговори утвърдително на въпроса по буква б) по-горе, възможно ли е да се приложи член 14, параграф 2, буква б), подточка ii) от Регламент № 1408/71 в ситуация, при която в рамките на трудовото правоотношение с един-единствен работодател заетото лице поема задължение трайно да изпълнява трудовите си задължения в няколко държави членки, като в това се включва и изпълнение на трудовите задължения в държавата членка по постоянното пребиваване на заетото лице, независимо че към момента на учредяване на трудовото правоотношение в конкретната ситуация възможността за полагане на труд именно в държавата по постоянното пребиваване на заетото лице изглежда изключена, и ако Съдът отговори отрицателно на този въпрос, може ли да се приложи член 14, параграф 2, буква б), подточка i) от Регламент № 1408/71?“.

По преюдициалните въпроси

По допустимостта

- 26 Според белгийското правителство в спора по главното производство става въпрос за заето лице, което в рамките на последователни договори е полагал труд в една-единствена държава членка, тоест във Франция, след това във Финландия. Ако тезата, стояща в основата на преюдициалните въпроси, бъде възприета, това би означавало да не се прави повече разграничение между командирован работник по смисъла на Регламент № 1408/71 и лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки по смисъла на същия регламент. По-нататък, да се счита, че работник, който е бил командирован няколко пъти от своя работодател, на практика е извършвал „редуващи се“ дейности в няколко държави, би могло да доведе до правна несигурност както за съответните работници и работодатели, така и за компетентните институции, които трябва да се произнесат в тези ситуации. Белгийското правителство заключава, че поставените въпроси трябва да бъдат обявени за недопустими.
- 27 Тези съображения на белгийското правителство на практика засягат не допустимостта на преюдициалното запитване, а неговото съществуване. При тези условия не следва преюдициалното запитване да се приеме за недопустимо.

По съществуването на спора

- 28 С двата си въпроса, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 14, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71 трябва да бъде тълкуван в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите по главното производство лице, което в рамките на последователни трудови договори, в които като месторабота е посочена територията на няколко държави членки, на практика през периода на действие на всеки от тези договори работи по едно и също време само на територията на една от тези държави, може да спада към понятието „лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки“ по смисъла на тази разпоредба, и при утвърдителен отговор на този въпрос — дали положението на подобно лице се урежда от посочения параграф 2, буква б), подточка i) или подточка ii) от този регламент.
- 29 В това отношение следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика разпоредбите на дял II от Регламент № 1408/71, от които е част посоченият член 14, параграф 2, представляват пълна и единна система от съгласовани норми, чиято цел е на работниците, които се движат в рамките на Съюза, да бъдат подчинени на схемата за социална сигурност на една-единствена държава членка, така че да се избегнат припокриване на приложимите национални законодателства и усложненията, които могат да възникнат от това (вж. в този смисъл по-специално Решение от 23 септември 1982 г. по дело *Kuijpers*, 276/81, *Recueil*, стр. 3027, точка 10; Решение от 10 февруари 2000 г. по дело *FTS*, C-202/97, *Recueil*, стр. I-883, точка 20 и цитираната съдебна практика, както и Решение от 9 ноември 2000 г. по дело *Plum*, C-404/98, *Recueil*, стр. I-9379, точка 18).
- 30 За тази цел в член 13, параграф 2, буква а) от Регламент № 1408/71 е въведен принципът, според който в областта на социалната сигурност заето лице е подчинено на законодателството на държавата членка, в която работи (вж. Решение от 17 май 1984 г. по дело *Brusse*, 101/83, *Recueil*, стр. 2223, точка 15).
- 31 Този принцип обаче е формулиран „[п]ри спазване на разпоредбите на членове от 14 до 17“ от Регламент № 1408/71. Всъщност в някои особени положения простото прилагане на общото правило, посочено в член 13, параграф 2, буква а) от този регламент, би довело не до избягване, а напротив, до пораждаване, както за работника, така и за работодателя и за

социалноосигурителните органи, на административни усложнения, които могат да попречат на упражняването на свободното движение на лицата, попадащи в приложното поле на този регламент (вж. в този смисъл Решение по дело *Brusse*, посочено по-горе, точка 16). Особени правила, приложими за тези положения, са предвидени по-конкретно в член 14 от Регламент № 1408/71.

- 32 От преписката по делото следва, че запитващата юрисдикция изхожда от предположението, че член 14, параграф 1, буква а) от Регламент № 1408/71 относно временното командироване на работници не е приложим към ситуацията на г-н *Kita*, тъй като *Format* в качеството на наемащо го дружество обичайно не развива значителни дейности в Полша, в която държава членка това дружество е установено, както изисква надлежното прилагане на тази последна разпоредба (вж. в този смисъл Решение от 17 декември 1970 г. по дело *Manpower*, 35/70, *Recueil*, стр. 1251, точка 16; Решение по дело *FTS*, посочено по-горе, точки 23 и 45, както и Решение по дело *Plum*, посочено по-горе, точка 22). Тази предпоставка не е оспорвана пред Съда.
- 33 Впрочем, както посочената юрисдикция отбелязва по същество и както следва от член 14, параграф 2, буква а) от Регламент № 1408/71, лице, което обичайно извършва дейности като заето лице в по-голяма или по-малка степен едновременно или съвместно на територията на повече от една държава членка, може да спада към понятието „лице, което е обичайно заето на територията на две или повече държави членки“ по смисъла на този член 14, параграф 2 (вж. по аналогия Решение от 16 февруари 1995 г. по дело *Calle Grenzshop Andresen*, C-425/93, *Recueil*, стр. I-269, точка 15).
- 34 Не е оспорвано обаче, че от фактическа гледна точка разглежданото в делото по главното производство положение не е такова, при това независимо от съдържанието на посочените в точки 16, 17 и 19 от настоящото решение договори.
- 35 При това положение запитващата юрисдикция иска да се установи дали понятието „лице, което е обичайно заето на територията на две или повече държави членки“ по смисъла на член 14, параграф 2 от Регламент № 1408/71 обхваща, освен работниците, които извършват съвместно дейност като заети лица на територията на повече от една държава членка, всички тези лица, които поне съгласно съдържанието на техния трудов договор са длъжни да извършват тяхната работа в няколко държави членки, без тази дейност да трябва да се извършва в няколко държави членки по едно и също време или почти едновременно.
- 36 В този контекст запитващата юрисдикция отбелязва, че що се отнася до евентуални последователни периоди на заетост на територията на повече от една държава членка, член 14, параграф 2, от Регламент № 1408/71 не предвижда времеви ограничения.
- 37 По този въпрос Европейската комисия счита за възможно с оглед на член 14, параграф 1, буква а) от този регламент да приеме, че период от дванадесет месеца представлява максимална продължителност. За сметка на това *ZUS*, както и германското правителство изтъкват по същество, че последователните периоди на заетост могат да попадат в приложното поле на член 14, параграф 2 от този регламент само ако продължителността на всеки от тях не надхвърля един месец. От своя страна, полското правителство счита, че при липсата на определени критерии, позволяващи да се разграничат случаите, уредени от член 14, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71, от тези, за които следва да се приложи член 13, параграф 2, буква а) от този регламент, широко тълкуване на понятието „лице, което е обичайно заето на територията на две или повече държави членки“ не е възможно от гледна точка на практическото приложение на посочения регламент. Според *Format* при всички случаи, когато е трудно да се определи мястото на упражняване на въпросната дейност като заето лице, следва да се предпочете критерият за място на пребиваване на заетото лице, по-конкретно за да се избегнат различни административни неудобства, произтичащи от чести смени на социалноосигурителната схема.

- 38 При все това за предоставянето на полезен отговор на запитващата юрисдикция не е необходимо произнасяне по този въпрос.
- 39 Всъщност при всички случаи, както Комисията подчертава, за да попада в приложното поле на член 14, параграф 2 от Регламент № 1408/71, дадено лице трябва да извършва „обичайно“ дейност като заето лице на територията на две или повече държави членки.
- 40 Следователно, ако упражняването на дейност като заето лице на територията на една-единствена държава членка представлява обичайният режим на съответното лице, то не може да попада в приложното поле на посочения член 14, параграф 2.
- 41 При това положение, за да се даде полезен отговор на запитващата юрисдикция, следва да се отчете наличното в разглежданото по главното производство дело разминаване между, от една страна, разглежданите в това производство трудови договори и предвидените в тях местоработи — въз основа на които Format е поискало удостоверение E 101 — и от друга страна, начина, по който задълженията са били изпълнени на практика в рамките на тези договори.
- 42 В това отношение следва да се напомни, че институцията, издала удостоверение E 101, е длъжна да направи надлежна преценка на фактите, релевантни за прилагане на правилата за определяне на приложимото законодателство в областта на социалната сигурност, и следователно да гарантира точността на информацията, посочена в това удостоверение (вж. в този смисъл Решение по дело FTS посочено по-горе, точка 51 и Решение от 30 март 2000 г. по дело Banks и др., C-178/97, Recueil, стр. I-2005, точка 38).
- 43 Щом като по принцип удостоверението E 101 следва да се издава преди началото на периода, за който то се отнася, преценката на посочените в него данни най-често се извършва към този момент въз основа на предвижданото трудово положение на съответния работник. Ето защо на практика от особено значение за тази преценка е направеното в договорните документи описание на естеството на трудовата дейност.
- 44 В този смисъл следва да се има предвид по-специално естеството на описаната в договорните документи трудова дейност като заето лице, за да се прецени дали предвижданите дейности спадат към дейностите на заетите лица, разпределени не само в конкретния случай на територията на няколко държави членки — при положение обаче че съдържанието на тези документи съответства на въпросните предвиждани дейности към момента на подаване на заявлението за удостоверение E 101 или евентуално на действително извършваните дейности преди или след подаването на подобно заявление.
- 45 При преценката на фактите с оглед определяне на приложимото законодателство в областта на социалната сигурност за целите на издаване на удостоверение E 101 съответната институция може при необходимост да вземе предвид, освен текста на договорните документи, и фактори като начина, по който договорите между съответния работодател и работник в миналото са били изпълнявани на практика, обстоятелствата по тяхното сключване и най-общо характерните особености и условията на извършваните от съответното предприятие дейности, доколкото тези фактори могат да хвърлят светлина върху действителното естество на въпросната работа.
- 46 Ако въз основа на релевантни фактори, различни от договорните документи, следва, че положението на заето лице се различава на практика от положението, описано в тези документи, посоченото в точка 42 от настоящото решение задължение за правилно прилагане на Регламент № 1408/71 означава, че съответната институция е длъжна, независимо от

формулировката на договорните документи, да базира своите констатации върху действителното положение на заетото лице и евентуално да откаже издаването на удостоверение E 101.

- 47 Освен това от съдебната практика следва, че институцията, която вече е издала удостоверение E 101, е длъжна да преразгледа основанията за неговото издаване и евентуално да оттегли удостоверението, когато компетентната институция на държавата членка, в която заетото лице полага труд, има съмнения относно точността на фактите, въз основа на които е издадено това удостоверение, и/или относно спазването на изискванията на дял II от Регламент № 1408/71 (вж. по аналогия в контекста на член 14, параграф 1 от Регламент № 1408/71 Решение по дело FTS посочено по-горе, точка 56 и Решение по дело Banks и др., точка 43).
- 48 В разглежданите в делото по главното производство договори, споменати в точки 16 и 17 от настоящото решение, за месторабота са посочени „експлоатационни и строителни обекти в Полша и на територията на Европейския съюз (Ирландия, Франция, Великобритания, Германия, Финландия), съобразно инструкциите на работодателя“. При все това, както става ясно от неоспорените данни, предоставени на Съда от запитващата юрисдикция, от Format и от ZUS, в рамките на посочените договори г-н Kita е работил постоянно за период от няколко месеца или за повече от десет месеца на територията на една-единствена държава членка, тоест във Франция. Впрочем в рамките на следващ трудов договор, сключен отново между Format и г-н Kita за определен срок, последният е работил единствено на финландска територия. От преписката по делото следва, че в контекста на всеки от тези три договора при завършване на работата г-н Kita получавал неплатен отпуск и че след това по взаимно съгласие съответният договор е бил преждевременно прекратяван.
- 49 При подобни обстоятелства с оглед на разсъжденията, посочени в точки 39 и 40 от настоящото решение, не може надлежно да се приеме, че заето лице в положение като това на г-н Kita може да попада в приложното поле на понятието „лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки“ по смисъла на член 14, параграф 2, от Регламент № 1408/71.
- 50 За сметка на това при подобни обстоятелства прогласеният в член 13, параграф 2, буква а) от Регламент № 1408/71 принцип би могъл да намери приложение, също както и евентуално през периодите на прекъсване между трудовите договори би могъл да се приложи и принципът, произтичащ от буква е) на същата тази разпоредба.
- 51 Запитващата юрисдикция следва да се съобрази с точки 49 и 50 на настоящото решение в рамките на спора по главното производство.
- 52 С оглед на гореизложеното на поставените въпроси следва да се отговори, че член 14, параграф 2, буква б) от Регламент № 1408/71 трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите по главното производство лице, което в рамките на последователни трудови договори, в които като месторабота е посочена територията на няколко държави членки, на практика през периода на действие на всеки от тези договори работи по едно и също време само на територията на една от тези държави, не спада към понятието „лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки“ по смисъла на тази разпоредба.

По съдебните разноски

- 53 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 14, параграф 2, буква б) от Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен и актуализиран с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 година, изменен с Регламент (ЕО) № 1992/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 година, трябва да се тълкува в смисъл, че при обстоятелства като разглежданите по главното производство лице, което в рамките на последователни трудови договори, в които като месторабота е посочена територията на няколко държави членки, на практика през периода на действие на всеки от тези договори работи по едно и също време само на територията на една от тези държави, не спада към понятието „лице, което е обичайно заето на работа на територията на две или повече държави членки“ по смисъла на тази разпоредба.

Подписи